

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód projektu ITMS2014+	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	10.03.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Adriana Garamiová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zsdvory.edupade.org

11. Manažérske zhrnutie:

Téma stretnutia: Aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti (10.03.2020)

- Aktivity podporujúce rozvoj čitateľskej gramotnosti i tvorivého písania

Kľúčové slová:

tvorivé čítanie a písanie, žiaci, metodický postup, kritické myslenie, aktivizujúce a inovatívne metódy práce s textom, výchovno-vzdelávací proces, spolupráca

Krátka anotácia:

Navrhované aktivity boli realizované na prvom stupni základnej školy. Tieto aktivity je však vhodné využívať aj so staršími žiakmi základnej školy. Dnes, keď sa stále hovorí o čitateľskej gramotnosti a o čítaní s porozumením, akoby sa zabúdalo na tvorivé písanie. Preto hlavným cieľom na tomto stretnutí bolo vyzdvihnúť význam tvorivého čítania i písania, pretože spolu úzko súvisia.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Členovia KČG sa na stretnutí venovali týmito témam:

1. Aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti
2. Techniky a aktivity podporujúce rozvoj tvorivého písania

Forma: stretnutie bolo realizované formou diskusie

1. Aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti

Čítanie je zručnosť, ktorú dieťa nevyhnutne potrebuje pre svoj ďalší život. Ak chceme, aby sa z našich detí stali dobrí čitatelia a dobrí žiaci, musíme im dopriať čo najviac zaujímavých aktivít, situácií a stretnutí s knihou. Vedíme ich k tomu spolu s rodičmi. Snažíme sa im ukázať aj na vlastnom príklade a aktívnym časom prežitým s nimi, že aj čítanie môže byť potešením a zábavou pre celú rodinu.

V ďalšej časti kolegovia prezentovali aktivity na rozvoj čitateľskej gramotnosti z vlastnej praxe:

Mysli si dielo!

Dieťa myslí na nejaké dielo, ktoré už čítalo. Úlohou žiakov je zistiť, na ktoré dielo myslí. Nesmú sa však na dielo pýtať priamo, ale pomocnými otázkami ako napríklad: kde sa dej odohráva, koľko tam vystupuje postáv, či dielo napísal muž alebo žena, či je hlavnou postavou zvierka alebo človek a podobne.

Ukážky

Učiteľ číta krátke ukážky z diel, ktoré majú žiaci už prečítané. Potom žiaci hádajú, z ktorého diela je ukážka a kto dielo napísal.

Kreslenie príbehov

Dieťa motivujeme napríklad aj tak, že mu povieme, aby nakreslilo niekoľko obrázkov z kníh, ktoré už prečítalo, dáme ich na viditeľné miesto a ostatní sa pokúsia hádať, z ktorých kníh sú ilustrácie.

Spoločné vytváranie príbehu

Každý postupne hovorí jednu vetu, všetci idú za sebou. Ak sa posnažia, môžu spoločnými silami vytvoriť vlastný príbeh. Prvý v poradí má zodpovednú úlohu, pretože určuje tému.

Nahrávanie čítania

Deti sa aj rady počúvajú, ako čítajú. Môžeme ich nahrávať napríklad na magnetofón, nahrávky uchovať. Pre dieťa je potom zaujímavé počúvať svoje vlastné čítanie s odstupom času. Nahrávať sa môže aj celá trieda. Niekedy je veľmi zábavné jednotlivé nahrávky počúvať s odstupom času.

Popletená rozprávka

Keď máme viac času, môžeme pre deti pripraviť zaujímavú aktivitu. Prefotíme texty z knížiek, rozstriháme ich, poprehadzujeme a nalepíme na papier. Deti potom texty čítajú a hľadajú z ktorých napríklad rozprávok sú vybrané vety.

Rozprávkový klobúk

Deti sedia v kruhu. V strede je klobúk, v ktorom sú na lístkoch napísané vety z viacerých rozprávok. Deti si z klobúka ťahajú jednotlivé vety na lístkoch a snažia sa zistiť, z ktorej rozprávky pochádzajú.

Príbehy so známymi postavami

Deti môžu vymýšľať príbehy, v ktorých vystupujú známe postavy, ktoré poznajú z pôvodných diel, ktoré čítali.

Príklady aktivít v škole:

- exkurzie do školskej knižnice alebo do iných typov knižníc, najčastejšie verejných knižníc
- hodiny v spolupráci s učiteľmi vo vyučovaní jednotlivých predmetov v triedach alebo v rámci vyučovacej hodiny v priestoroch školskej knižnice, prípadne v priestoroch verejnej knižnice
- pasovanie žiakov za čitateľov školskej knižnice
- čitateľské maratóny
- autorské besedy
- odborné prednášky
- tvorba vlastného leporela alebo knihy s cieľom rozvíjať fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu žiakov
- dramatizácie príbehov

- popoludnia s rozprávkou
- literárne súťaže
- recitačné preteky
- hodiny hlasného čítania
- hodiny tvorivého písania
- rozhlasové literárne relácie
- medailóniky pri príležitosti výročia významného spisovateľa
- dní otvorených dverí
- literárne karnevaly
- literárne vychádzky
- vianočné akademie
- výstavky kníh a iné

2. Techniky a aktivity podporujúce rozvoj tvorivého písania

Rozvíjať v žiakoch kreativitu je dnes už nevyhnutnosť. Pomáhať pri tom môže aj tvorivé písanie. V súčasnosti sa na našej škole tvorivé písanie stáva súčasťou každodenného vyučovania. Podstatným prínosom takého vyučovania je zvyšovanie úrovne jazykovej tvorivosti žiakov. Tvorivé písanie ako metóda tvorivého vyučovania nabáda žiakov využívať vlastnú tvorivosť, pomáha zapojiť do aktivity celú ich osobnosť, skúsenosti, emócie, inteligenciu, pozornosť, predstavivosť i obrazotvornosť. V ďalšej časti kolegovia prezentovali najčastejšie používané techniky a aktivity podporujúce rozvoj tvorivého písania vo vyučovaní:

Clustering (Zhľukovanie)

Použitie: Vo všetkých vzdelávacích oblastiach, na všetkých vyučovacích predmetoch. Dokonca v nových učebniciach, využívaných v primárnom vzdelávaní v základných školách, je pojmová mapa vytvorená takmer ku každému učivu. Zhľukovanie prináša najväčšiu výhodu žiakom, motivovaným na učenie, žiakom, ktorí dokážu učivo analyzovať, dedukovať vzťahy, organizovať prvky učiva, majú dobré verbálne schopnosti, vizuálnu predstavivosť a vo svojom štýle sa opierajú o vizuálne spracovanie informácií. Najväčší úžitok majú z toho žiaci, ktorí sú priemerní a čiastočne podpriemerní.

Cinquain

Použitie: Najefektívnejšie využitie cinquainu je v záverečnej fáze hodiny prípadne zhrnutia preberanej témy, resp. tematického celku. Cinquain sa dá využiť vo všetkých vyučovacích predmetoch. Dokonca aj na hodinách matematiky, môžeme napr. na tému trojuholník zistiť, čo žiaci vedia o danom geometrickom tvare alebo o pojme súčet atď.

Haiku

Použitie: Štruktúra poskytuje prvopisateľovi oporu, bezpečný priestor na vyjadrenie mnohých pocitov, zároveň vyžaduje dodržanie počtu slabík. Písanie haiku môžeme so žiakmi mladšieho školského veku realizovať len vtedy keď majú zvládnuté poznatky o slabikách. Ďalším predpokladom úspešného tvorenia haiku je poznanie slovného prízvuku v slovenčine, pretože tradičné haiku okrem stanoveného počtu slov vo veršoch určuje aj rozloženie slabík v jednotlivých veršoch. Haiku by sa nemalo rýmovať, nemá názov a nepoužíva prirovnania ani iné poetické nástroje, ktoré sú bežné v iných formách.

Akrostich

Použitie: Akrostich môžeme využiť vo všetkých častiach hodiny. V predmetoch slovenský jazyk a literatúra, prírodoveda, vlastiveda, matematika, obohatenie, etická výchova, informatická výchova ...

Ďalšie aktivity, ktoré uviedli učitelia, využívajú so žiakmi buď na celej vyučovacej hodine, alebo ich využívajú na pár minút v niektorej časti hodiny:

Samohláskovanie

Takto nazývame proces vytvárania viet alebo textov, pri ktorom žiaci môžu použiť výhradne tú istú samohlásku. Veta musí pozostávať minimálne zo šiestich slov a musí dávať zmysel.

Jednoslabičné slová

Cieľom tohto cvičenia je napísať vetu alebo súvislý text, ktorý bude pozostávať výhradne z jednoslabičných slov tak, aby dávali zmysel.

Abeceda

Žiaci si napíšu pod seba písmená z abecedy a pokúsia sa napísať báseň tak, aby každý verš začínal ďalším písmenom z abecedy.

Anagram

Anagram je preskupenie písmen v slove tak, aby vznikli nové zmysluplné slová.

Krátke aktivity na rozohratie:

Fotografie

Žiakov rozdelíme do skupín. Každá skupina dostane inú fotografiu, podľa ktorej vymyslí nejaký príbeh, ktorý sa mohol stať.

Tvorivé zhmotnenie pocitov

Čo by cítila kniha, vareška, skriňa, stará kabelka keby sme ju odhodili?

Rozohratie sluchu

Veľmi nahlas pustíme dynamickú hudbu a zrazu ju zastavíme. Úlohou žiakov je opísať pocity, ktoré majú.

Rozohratie mysle 1

Empaticky precítiť a opísať pocity čistého papiera, ktorý vidí nad sebou dlho uvažujúceho spisovateľa.

Rozohratie mysle 2

Z pripraveného košíka frazeologizmov napísaných na kúskoch papiera si žiaci vo dvojiciach vylosujú jeden frazeologizmus a pantomimicky stvárnia ustálené spojenie

13. Závěry a odporúčania:

Uviedli sme niekoľko jednoduchých a známych techník a aktivít tvorivého čítania a písania, ktoré učitelia využívajú vo svojej práci so žiakmi. Samozrejme, existuje ešte množstvo ďalších, ktoré sú však väčšinou zložitejšie a tiež časovo náročnejšie.

Odporúčania pre prax:

- zhlukovanie môžeme využívať na podporu učenia v mnohých situáciách a vo všetkých predmetoch. Najskôr je dobré vytvárať skupinové zhlukovanie, neskôr v pároch a individuálne. Individuálne zhlukovanie sú žiaci schopní samostatne vytvárať až v druhom – treťom ročníku základnej školy. Je vhodné a prospešné ich viesť k tvorbe zhlukovania už od prvého ročníka.

- neveršovaná báseň, ako inak aj nazývame cinquain je žiakmi veľmi obľúbená. Vhodné je cinquain vypracovať najskôr na blízku tému spoločne. Napr. u mladších žiakov o Vianociach, prípadne nejakom obľúbenom zvieratku. Neskôr, keď sú žiaci zvyknutí na tento spôsob zhrnutia učiva, cinquain píšú sami.

- žiakom ukážeme najskôr obrázok či fotku, ktorá vzišla z priamej skúsenosti, náhleho „okamihu údivu“. Haiku môžeme využiť na vyjadrenie nálady, pocitov zo života zvierat, rastlín ale aj ľudí v predmetoch: prírodoveda, slovenský jazyk, vlastiveda, obohatenie.... Tvorit' haiku môžeme až keď žiaci majú utvrdené učivo o slabikách – v druhom ročníku primárneho vzdelávania.

- akrostich často využívame pri predstavovaní sa. Napíšeme svoje mená pod seba a k jednotlivým písmenám píšeme svoje vlastnosti.

13. Vypracoval (meno, priezvisko)	PaedDr. Adriana Garamiová
14. Dátum	10.03.2020
15. Podpis	
16. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Anna Rošková
17. Dátum	10.03.2020
18. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou
4. Názov projektu	Inovácia foriem a metód výchovno-vzdelávacieho procesu v Dvoroch nad Žitavou
5. Kód ITMS projektu	312011S811
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Základná škola, Hlavné námestie 14, 941 31 Dvory nad Žitavou

Dátum konania stretnutia: 10.03.2020

Trvanie stretnutia: od 13.30 hod. do 16.30 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Adriana Garamiová		ZŠ Dvory nad Žitavou
2.	Mgr. Oľga Opaleková		ZŠ Dvory nad Žitavou
3.	PaedDr. Anna Rošková		ZŠ Dvory nad Žitavou
4.	Mgr. Denisa Takáčsová		ZŠ Dvory nad Žitavou
5.	Mgr. Eduarda Juhászová		ZŠ Dvory nad Žitavou
6.	Mgr. Katarína Vicenová		ZŠ Dvory nad Žitavou
7.	Mgr. Martina Muková		ZŠ Dvory nad Žitavou
8.	Mgr. Mária Pozsonyiová		ZŠ Dvory nad Žitavou

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia

